

**Препоръки на Съвета на нотариусите във връзка с
прилагането на чл.5, ал.3 от Закона за мерките и действията
по време на извънредното положение, обявено с решение на
Народното събрание от 13 март 2020 г.**

Уважаеми колеги,

На 24.03.2020 г. в брой №28 на Държавен вестник бе публикуван [Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.](#) Нормата на чл. 5, ал. 3, относима към дейността на нотариусите е със следното съдържание:

“Ограничават се нотариалните производства до неотложни такива при спазване на здравно-хигиенните изисквания. Нотариалната камара осигурява дежурни нотариуси при съотношение най-малко един нотариус на 50 000 жители за съответния район.”

С оглед на това, Съветът на нотариусите на Нотариалната камара дава настоящите препоръки, с цел

- да се осигури точното и еднакво прилагане на закона и съблюдаване на изискванията му от всички колеги нотариуси:

- да се предприемат необходимите мерки за защита на здравето на нотариусите, на служителите в нотариалните кантори и на всички граждани, участващи в нотариалните производства,

както следва:

I. Разпоредбата, ограничаваща извършване на нотариалните производства е **императивна** и следва да се прилага заедно с Гражданско-процесуалния кодекс (ГПК), Закона за нотариусите и нотариалната дейност (ЗННД) и другите материални закони, уреждащи нотариалната дейност.

Съветът на нотариусите счита, че от момента на влизане в сила на закона, а именно - от деня на обнародването му в “Държавен вестник”, нотариални удостоверявания могат да се извършват само при едновременното наличие на двете предпоставки по чл. 5 ал. 3: **неотложност и строго спазване на всички здравно-хигиенни изисквания.**

Относно вида на нотариалните производства, нотариусът следва да се ръководи от текста на чл. 569 ГПК, където те са изчерпателно изброени.

Терминът „неотложни нотариални действие” няма легално определение в българското законодателство. Той се употребява в чл. 48, ал.1 ЗННД, който предвижда, че когато нотариусът отсъства или не е в състояние да изпълнява функциите си и няма кой да го замества в района, той е длъжен да уведоми съдията по вписванията, който поема заместването му през това време за извършване на неотложни нотариални действия.

Очевидно е, че неотложността сега не може да се отнесе към тези случаи. В условията на извънредно положение и наложени строги противоепидемични мерки, тази неотложност касае само страните в нотариалното производство и следва да се прилага ограничително – като изключение, налагащо работата на нотариуса.

Съветът на нотариусите счита, че едно нотариално действие е неотложно, когато ако не бъде извършено своевременно, съществува сериозна опасност да не може да бъде извършено в бъдещ момент или страните в производството да претърпят значителни вреди. Неотложността също така може да бъде породена от важни обстоятелства в прекия им житейски смисъл.

Страните, съответно участващите в нотариалното производство следва да изложат в молбата или в друг писмен документ аргументи за неотложността на исканото от тях удостоверяване. Когато нотариалното производство започва с устна молба, аргументите могат да бъдат изложени и устно. Излагането по този начин на причините за неотложност не е достатъчно, за да бъде извършено исканото нотариално действие. За всеки конкретен случай, нотариусът трябва да извърши преценка дали са според обстоятелствата твърдяните основателни причини, които могат да обосноват нотариалното действие като неотложно. Така, извършването на действия, които са преценени като неотложни, представлява изключение в режим на извънредно положение, което налага организация на работата и работното време на нотариалните кантори, различни от тези в нормални условия.

Нотариусът е автономен в преценката си за неотложност, като призоваваме всички колеги да проявят висок професионализъм, дисциплина и отговорност при допускане /преценка на искания за действия, твърдяни като неотложни/ и извършване на нотариалните удостоверявания. Съобразно текста на закона аргументи за неотложност трябва да съпътстват всички извършвани по време на извънредното положение удостоверявания. Съвета на нотариусите препоръчва в делата образувани съгласно Наредба № 32 за служебните архиви на нотариусите и нотариалните кантори да се съхранява и молбата /документа/ в която страните са аргументирали защо считат исканото от тях нотариално действие за неотложно.

II. Спазването на здравно-хигиенните изисквания следва да се извършва съобразно Закон за мерките по време на извънредното положение, издадените заповеди на Министъра на здравеопазването, публикувани на сайта на Министерство на здравеопазването, като към настоящия момент обръщаме особено внимание на [Заповед № РД-01-124 от 13.03.2020 г.-т.6](#); [Заповед № РД-01-131 от 17.03.2020 г.](#); [Заповед № РД-01-139/19.03.2020 г.](#) за изменение на Заповед № РД-01-124 от 13.03.2020 г., допълнена със Заповед № РД-01-131 от 17.03.2020 г.; [Заповед № РД-01-130/17.03.2020 г.](#)

С оглед спецификата на нотариалната дейност и с цел опазване на здравето и безопасността на посетителите и работещите в нотариалните кантори, Съветът на нотариусите препоръчва на всички нотариуси създаване и стриктно спазване на вътрешна организация и ред в нотариалните кантори, включваща предприемането на описаните по-долу мерки с цел превенция и намаляване на риска от заразяване:

- Съгласно Заповед № РД-01-139/19.03.2020 г. на министъра на здравеопазването, да се организира дейността по начин, който да не допуска събирането на повече от две лица над 60-годишна възраст в помещенията на канторите, където се предоставят съответните услуги, като е необходимо да се спазва дистанция от най-малко 1-1,5 м. между лицата;

- Да не се допускат повече от 2-3 лица в помещенията за обслужване на граждани в канторите, като се осигурява разстояние минимум 1-1,5 между тях. За целта да се допускат само лицата, които имат предварително уговорен и записан час и са страни или техни представляващи по съответното производство;

- Да се ограничи достъпът на лица - придружители, които не са страни или участници в нотариалното производство;

- Посетителите на канторите да ползват задължително лични предпазни средства /маски и др./ и да се допускат в канторите само с тези предпазни средства;

- Консултациите, както и всички подробности относно предстоящите нотариални удостоверявания, да бъдат уточнявани и извършвани предварително по телефон, по електронна поща или други технически средства за комуникация;

- Разплащанията на всички дължими данъци и такси, свързани с нотариалните производства, следва да се извършват по банков път;

- Да се осигурят индивидуални предпазни средства /маски, ръкавици/, както и средства за средства за лична хигиена и дезинфекция за за

нотариусите и служителите в нотариалните кантори и се въведат задължения за постоянното им ползване;

- При осъществяване на функциите си съобразно заеманата длъжност, служителите да ползват само личното си работно място;
- Да се спазва строга лична хигиена от нотариусите и служителите, като редовно почистване и дезинфекциране на работното място и ползване на лични предпазни средства /маска, ръкавици/;
- Да се дезинфекцират редовно работните помещения /по възможност след всеки отделен клиент/и/: почистване с препарати на всички повърхности – под, мебели, дръжки, електрически ключове и други ползвани средства и материали - телефони, клавиатури и др.;
- Да се проветряват редовно работните помещения.
- Всеки клиент/и по преценено като неотложно нотариално действие да се обслужва/т в канторите отделно, като не се допуска едновременно прибиване на клиенти по различни действия;
- Да не се допускат в нотариалните кантори посетители с видими признаци на здравно неразположение, като по преценка на нотариуса може да се въведе предварителен контрол на телесната температура с дистанционен електронен термометър.

С оглед възможността участници в нотариалното производство да са лица, попадащи в обхвата на Заповед № РД-01-130/17.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването и така нарушители на режима на карантина, под който са поставени, Съветът на нотариусите препоръчва, при всички нотариални производства да се изисква декларация от участниците, че не са под карантина, както и че не са лица попадащи в обхвата на описаната по-горе заповед.

В случаите когато е налице неотложност, но броя на участващите в нотариалното производство лица възпрепятства спазването на заповедите на Министъра на здравеопазването нотариусът следва категорично да откаже извършването на удостоверяването. Нотариалното производство в тези случаи е препоръчително да се извършва чрез пълномощници на страните.

При извършване на нотариални производства, свързани с актове, подлежащи на вписване, същите да се извършват като се съобразяват ограниченията в работното време и организацията на работа на съответните Служби по вписания.

III. Настоящите препоръки, както и въведената организация на работа във всяка кантора в условията на извънредното положение, следва да бъдат оповестени по подходящ начин.

Съветът на нотариусите апелира за стриктно спазване на изискванията на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение.

Извънредното положение в страната е изпитание за всички граждани и Съветът на нотариусите припомня личната професионална отговорност на всеки от нас, както и наказателната, административнонаказателната и дисциплинарната отговорност.

Нотариалната камара, съвместно с Министерство на правосъдието има задължението да извършва проверки относно спазване на изискванията на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение.

В тези трудни дни за цялото общество, ви призоваваме да докажем своя висок професионализъм, дисциплина и отговорност на лица, на които държавата е възложила изпълнението на определени свои функции.

Съвет на нотариусите на

Нотариалната камара на Република България